

ОПП 1.2.2 Страховий менеджмент

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Страховий менеджмент» є фінансові аспекти управління процесом створення та ефективного використання потенціалу страхових організацій.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Страховий менеджмент» є формування у студентів знань з підготовки та реалізації управлінських рішень, що забезпечують раціональне формування й використання потенціалу страхових компаній і гармонізацію фінансових інтересів споживачів страхових послуг, власників і персоналу страхових компаній, посередників та держави..

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Страховий менеджмент» є: набуття студентами стійких знань з теорії та практики управління страховою компанією; надання страхових послуг; оцінювання ризиків; урегулювання страхових претензій.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми у здобувачів вищої освіти має бути сформовані наступні елементи компетентності:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК02. Здатність до пошуку, аналізу, синтезу інформації, прийняття управлінських рішень та креативної професійної діяльності.

Спеціальні (фахові) компетентності (ФК):

СК01. Здатність застосовувати знання про сучасні досягнення в галузі фінансів, банківської справи та страхування.

СК02. Здатність аналізувати і систематизувати законодавчі, інструктивні та інші нормативні документи в галузі фінансів, банківської справи та страхування.

СК03. Здатність формувати і аналізувати фінансову, податкову звітність, розробляти і застосовувати нові фінансові, банківські, страхові інструменти.

СК06. Здатність здійснювати пошук резервів для забезпечення фінансової стабільності підприємств, фінансово-кредитних установ.

СК07. Здатність використовувати знання, уміння і навички в галузі управління фінансами.

СК11. Володіння сучасними банківськими програмними продуктами та основами організації і управління банківською діяльністю.

СК12. Здатність аналізувати існуючі і передбачати майбутні фінансові процеси в виробничій, банківській чи страховій сфері.

СК14. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії: функцій, структури, принципів організації фінансів та їх використання в організації фінансів підприємств, банку, страхової компанії.

Програмні результати навчання:

ПР01. Описувати ринкові методи управління фінансами підприємств, фінансово-кредитних установ та бюджетних організацій.

ПР03. Відтворювати досвід практичної діяльності шляхом самостійного вибору і застосування планових та нестандартних методів (алгоритмів) діяльності у стандартних і нестандартних умовах.

ПР09. Виконувати на високому професійному рівні конкретні фінансові операції, приймати оптимальні управлінські рішення з питань, що входять до його компетенції як у звичайних, так і в екстремальних умовах.

ПР10. Оцінювати стан страхових компаній щодо обсягів власних фінансових ресурсів.

ПР15. Визначати стратегічні напрями розвитку підприємств та фінансово-кредитних установ в умовах глобалізаційних процесів в економіці.

1. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність і значення страхового менеджменту. Основні функції страхового менеджменту. Класифікація страхування.: планування, організація, мотивація і контроль. Цілі страхового менеджменту: загальні (економічні) і специфічні (соціальні). Завдання страхового менеджменту: створення економічного механізму управління прибутковістю страхової компанії; управління ліквідністю; управління ризиками; управління персоналом.

Тема 2. Ресурсний потенціал, структура й органи управління страховою організацією. Потенціал страховика та фактори ефективності його використання. Лінійна структура управління організацією, її переваги і недоліки. Функціональна структура управління організацією, переваги та недоліки. Лінійно-функціональна структура управління як найбільш розповсюдження у страхуванні. Лінійно-штабна структура управління страховою компанією, переваги та недоліки. Дивізіональна структура управління страховою компанією, переваги та недоліки. Методи вибору ефективної

структури управління: аналітичний, проектний, організаційний. Управління кадровим забезпеченням страхових організацій. Фоми матеріального та морального заохочення персоналу страхових організацій. Компетенція та порядок підготовки й проведення загальних зборів акціонерів страховика. Спостережна рада. Рада директорів. Ревізійна комісія страховика, її права та обов'язки. Аудит страхових компаній. Виконавчі органи управління страховою компанією та її функції. Особливості керівних органів у неакціонерних видах страхових організацій. Ліга страхових організацій України та інші об'єднання страховиків, їх роль в управлінні страховою справою. Функції Держфінпослуг у забезпеченні нагляду за страховою діяльністю.

Тема 3. Планування у страховій діяльності. Стратегічний менеджмент як процес, його структура й зміст основних елементів та етапів у страхуванні. Стратегія страхової компанії як генеральна програма дій. Процес розробки стратегії страхової компанії. Управління бізнес-процесами в страхуванні. Бізнес-план: структура та характеристика його окремих розділів. Порядок опрацювання, розгляду і затвердження бізнес-плану. Особливості бюджетування в страховій організації.

Тема 4. Комунікації та інформаційне забезпечення страхового менеджменту. Основні цілі та завдання інформаційних систем в управлінні страховою організацією. Програмний комплекс страхової компанії: задачі, цілі, механізми функціонування, роль у формуванні ефективних бізнес процесів та прийнятті управлінських рішень. Інформаційний супровід договорів у сфері страхування. Формування баз даних і управління їх використанням у страхових організаціях. Публікація звітності та іншої інформації. Взаємовідносини страховиків із засобами масової інформації. Шляхи вдосконалення інформаційної системи страховика.

Тема 5. Управління маркетинговою діяльністю в страховому бізнесі. Сутність і завдання страхового маркетингу. Маркетингова служба страховика та її функції. Маркетингові дослідження: завдання, види та форми. Методи збору та аналізу інформації про споживачів страхових послуг та конкурентів. Оцінка рівня конкуренції на ринку страхових послуг. Розробка та просування нових видів страхових послуг. Зміст плану маркетингу. Управління рекламною діяльністю. Побудова ефективної системи продажу: канали та мотивація надання страхових послуг. Управління прямими продажами: через головний офіс та відокремлені структурні підрозділи. Страхові агенти, їх класифікація та основні функції. Страхові та перестрахові брокери: функції та організація діяльності. Винагорода страховим посередникам. Нові форми страхового посередництва.

Тема 6. Управління відбором ризиків на страхування. Поняття і класифікація ризиків. Ознаки ризиків, що можуть бути прийняті на страхування. Організація відбору ризиків на страхування. Тарифікація. Побудова тарифікаційної системи. Страховий тариф як ціна за страхову послугу. Структура тарифу. Основні методологічні підходи здійснення актуарних розрахунків. Тарифна політика, її цілі та принципи. Складові й основні завдання андеррайтингу. Ідентифікація ризиків. Методи кількісного та якісного оцінювання внутрішніх та зовнішніх факторів. Контроль за ризиком. Доцільність перестрахування ризиків.

Тема 7. Урегулювання страхових претензій. Служба врегулювання претензій: її завдання та місце в страховій компанії. Залучення аварійних комісарів та інших експертів для з'ясування причин настання страхового випадку та розміру завданої шкоди.

Тема 8. Управління грошовими потоками страховика. Грошовий потік як сукупність розподілених у часі надходжень і виплат коштів, які генерують діяльність суб'єкта господарювання. Фактори, що зумовлюють особливості грошових потоків у страхових організаціях. Види грошових потоків: вхідний, внутрішній і вихідний. Моделі грошових потоків страховика. Грошові потоки в операційній діяльності страховика. Організація управління процесом мобілізації доходів страховика. Управління витратами страховика. Управління процесом формування та розподілу прибутку страхової організації. Грошові надходження й витрати зумовлені інвестиційною і фінансовою діяльністю страховика.

Тема 9. Управління фінансовою надійністю страховика. Поняття фінансової надійності страховика та методи її забезпечення. Вплив тарифної політики страховика на фінансові результати. Роль перестрахувальних програм у збалансуванні страхового портфелю. Поняття технічних резервів. Види резерву збитків та порядок їх формування. Резерв коливань збитковості та порядок його формування. Резерв катастроф та порядок його створення. Управління інвестиційної діяльності страховика. Управління платоспроможністю страховика та умови її забезпечення. Показники фінансової стійкості страховика, методи їх розрахунку та характеристика.

Тема 10. Фінансовий моніторинг у страхових організаціях. Сутність фінансового моніторингу, завдання, функції.